

Wojewódzki Urząd Pracy
Obserwatorium Rynku Pracy

POPYT NA PRACĘ
W III KWARTALE 2010 ROKU

Katowice, Grudzień 2010 r.

Wprowadzenie

Informacja została wykonana z wykorzystaniem wybranych tablic wynikowych, według stanu na koniec III kwartału 2010 roku, przekazanych do Wojewódzkiego Urzędu Pracy przez Urząd Statystyczny w Katowicach, opracowanych w oparciu o formularz Z – 05 „Badanie popytu na pracę”¹ oraz innych informacji publikowanych przez GUS.

Od 2005 roku badanie popytu na pracę prowadzone jest z częstotliwością kwartalną i obejmuje podmioty reprezentujące wszystkie rodzaje działalności. Począwszy od 2007 badanie obejmuje także małe podmioty gospodarki narodowej, czyli zatrudniające od 1 do 9 osób.

Badanie popytu na pracę przeprowadzane jest metodą reprezentacyjną. Umożliwia ona uogólnianie wyników badania na populację generalną. Od 2009 roku dane prezentuje się w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004².

Podstawowe informacje, jakie można uzyskać z badania popytu na pracę, to liczba osób pracujących i liczba wolnych miejsc pracy według zawodów, rodzajów działalności oraz dane dotyczące liczby nowo utworzonych miejsc pracy w okresie sprawozdawczym.

Poprzez popyt na pracę rozumiemy miejsca pracy, które oferuje gospodarka w określonych warunkach społeczno-ekonomicznych:

- zagospodarowane, określane aktualną liczbą pracujących,***
- wolne.***

Zgodnie z przyjętymi założeniami metodologicznymi, do **pracujących** zalicza się wszystkie osoby pozostające w ewidencji jednostki badanej w określonym dniu (niezależnie od faktu, czy jednostka sprawozdawcza jest ich głównym miejscem pracy, czy nie), tj.: osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo), wykonujące pracę nakładczą, agentów we wszystkich systemach agencji (łącznie z osobami zatrudnionymi przez agentów), właścicieli i współwłaścicieli oraz członków spółdzielni produkcji rolniczej.

---

¹ Tablice wynikowe przekazywane są Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy zgodnie z porozumieniem zawartym w dniu 07.12. 2001 r. z US w Katowicach w zakresie wymiany danych służących do monitorowania rynku pracy.

² Ujednolicony tekst Załącznika do rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644), zmieniony rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 czerwca 2007 r. (Dz. U. Nr 106, poz. 72)

Do pracujących zalicza się osoby wykonujące pracę w Polsce, a także za granicą na rzecz jednostek, w których zostały zatrudnione, niezależnie od czasu trwania tego zatrudnienia (np. przy realizacji budów eksportowych, jako pracownicy polskich przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów celnych, polskich przedstawicielstw przy ONZ oraz innych misji, a także osoby skierowane za granicę w celach szkoleniowych i badawczych). Do pracujących zalicza się również nauczycieli przebywających na urlopach zdrowotnych lub "będących czasowo w stanie nieczynnym" oraz skazanych (więźniów) pracujących na podstawie zbiorowych umów o pracę. Nie zalicza się natomiast do pracujących osób skreślonych czasowo z ewidencji, z którymi nie rozwiązano umowy o pracę, tj. między innymi:

- osób korzystających z urlopów bezpłatnych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie),
- osób korzystających z urlopów wychowawczych, w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie), udzielonych na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania urlopu wychowawczego (Dz. U. Nr 230, poz. 2291), a także: osób pracujących na umowę-zlecenia, osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Zagospodarowane i niezagospodarowane miejsca pracy w III kwartale 2010 r.

W okresie styczeń – wrzesień przeciętna liczba zatrudnionych³ w województwie śląskim w sektorze przedsiębiorstw wyniosła 730,6 tys. osób i była niższa w porównaniu do analogicznego okresu ub. roku o 0,9% (w kraju wyższa o 0,2%). W jednostkach sektora prywatnego liczba przeciętnie zatrudnionych wyniosła 556,9 tys. osób (więcej o 1% niż przed rokiem), a w sektorze publicznym – 173,7 tys. osób (mniej o 6,6%).

Przeciętna liczba zatrudnionych we wrześniu 2010 r. wyniosła 728,3 tys. osób i była wyższa niż przed rokiem (o 0,2%), a w stosunku do czerwca br. była niższa o 3,4 tys., tj. o 0,5%.

W końcu września 2010 r. w województwie śląskim zarejestrowanych było 447,3 tys. podmiotów⁴. Ich liczba wzrosła zarówno w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (o 4,4%), jak i w odniesieniu do końca poprzedniego kwartału (o 1,2%). Z sektora prywatnego pochodziło 96,3% podmiotów. Wśród ogółu podmiotów największą grupę stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 340,2 tys. (76,0%). Ich liczba wzrosła zarówno w skali roku (o 4,9%), jak i w porównaniu ze stanem w końcu czerwca br. (o 1,3%). Najwięcej osób fizycznych prowadziło działalność w sekcjach; handel, naprawa pojazdów

---

³ *Przeciętne zatrudnienie wg GUS - średnia wielkość zatrudnienia obliczona dla badanego okresu na podstawie ewidencyjnego stanu zatrudnienia. Przeciętne zatrudnienie w badanym okresie uwzględnia pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty.*

⁴ *Źródło :Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej-Regon - Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl*

samochodowych (33,2%), budownictwo (12,8%), przetwórstwo przemysłowe (9,4%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (8,7%).

W I półroczu 2010 r. zarejestrowano 28,5 tys. nowych podmiotów gospodarczych, z tym że 90% stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Najwięcej nowo zarejestrowanych podmiotów należało do sekcji handel: naprawa pojazdów samochodowych (31,2%), budownictwo (13,7%), przetwórstwo przemysłowe (9,5%).

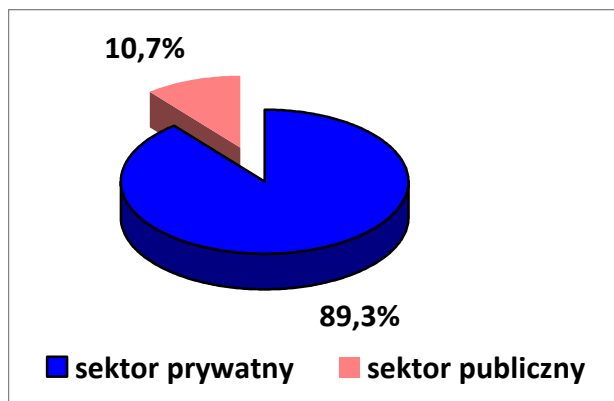
Najwięcej osób pracowało w podmiotach prowadzących działalność w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 369 tys. (tj. 19,2%), handel; naprawa pojazdów samochodowych – 319 tys. (16,6%). Najmniej osób pracowało w jednostkach prowadzących działalność w zakresie rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa – 49 tys.

Wolne miejsca pracy – to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych ,bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,***
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,***
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.***

Na koniec września 2010 r. ogólna liczba wykazanych **wolnych miejsc pracy wynosiła 8057**. Wolne miejsca pracy koncentrowały się głównie w sektorze prywatnym (7197 wolnych miejsc pracy).

Wolne miejsca pracy wg sektorów na koniec III kwartału 2010 roku.

Najwięcej wolnych miejsc pracy zanotowano w jednostkach prowadzących działalność w zakresie **budownictwa (30,7%)** – głównie w dziedzinie robót budowlanych związanych ze wnoszeniem budynków (52,1% ogółu wolnych miejsc pracy w budownictwie); **przetwórstwa przemysłowego (23,9%)** – głównie w dziedzinie związanej z produkcją metalowych wyrobów gotowych (31,2% ogółu wolnych miejsc pracy w przetwórstwie przemysłowym) oraz **produkcją artykułów spożywczych (13,8%)**.

Najwięcej wolnych miejsc przeznaczonych było dla robotników przemysłowych (2762 wszystkich wolnych miejsc), specjalistów (1132) oraz operatorów i monterów maszyn i urządzeń (1053).

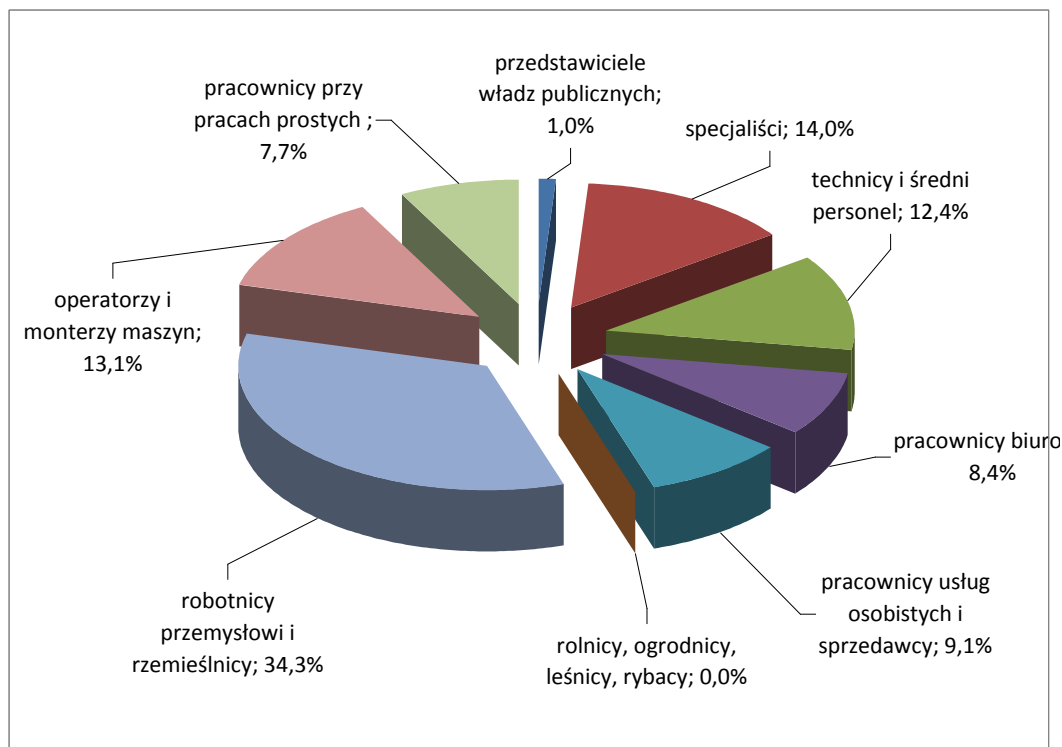
Liczba wolnych miejsc pracy w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku spadła o 10,8%, najbardziej w dziedzinie rolnictwa, leśnictwa i rybactwa (spadek o 85,7%) oraz w jednostkach związanych z działalnością finansową i ubezpieczeniową (o 55,1%). Analizując wolne miejsca pracy w liczbach bezwzględnych to największy spadek odnotowano w jednostkach zajmujących się transportem i gospodarką magazynową) oraz w dziedzinie edukacji (odpowiednio spadek o 336 miejsc oraz o 250). W niektórych rodzajach działalności nastąpił wzrost liczby wolnych miejsc pracy, największy ze względu na ilość wystąpił w sektorze budownictwa (wzrost o 228 miejsc tj. o 10,2%).

***Wolne miejsca pracy wg wybranych sekcji, sektorów własności.
Stan na 30.09.2010 r.***

Sekcje PKD	ogółem	Sektor	
		publiczny	prywatny
Województwo śląskie - razem	8057	860	7197
Budownictwo	2470	3	2467
Przetwórstwo przemysłowe	1924	60	1864
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1151	-	1151
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	347	10	337
Transport i gospodarka magazynowa	344	21	323
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	254	254	-
Edukacja	246	171	75
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	213	-	213
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	210	148	62
Działalność profesjonalna naukowa i techniczna	208	21	187

Jednostki dysponujące wolnymi miejscami pracy najczęściej poszukiwały robotników przemysłowych i rzemieślników (2762 wolne miejsca), głównie górników i robotników budowlanych (1331); specjalistów (1132) oraz operatorów maszyn i urządzeń (1053), głównie operatorów i monterów maszyn (493 wolne etaty).

Struktura wolnych miejsc pracy według zawodów. Stan na 30.09.2010 r. N=8057

Nowo utworzone miejsca pracy

Z danych udostępnionych przez Urząd Statystyczny w Katowicach wynika, że od stycznia do końca III kwartału 2010 roku przedsiębiorstwa objęte badaniem utworzyły **56 953 nowych miejsc pracy**. Zdecydowana większość nowych miejsc pracy powstała w sektorze prywatnym – 92,9%.

Nowo utworzone miejsca pracy – to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych .

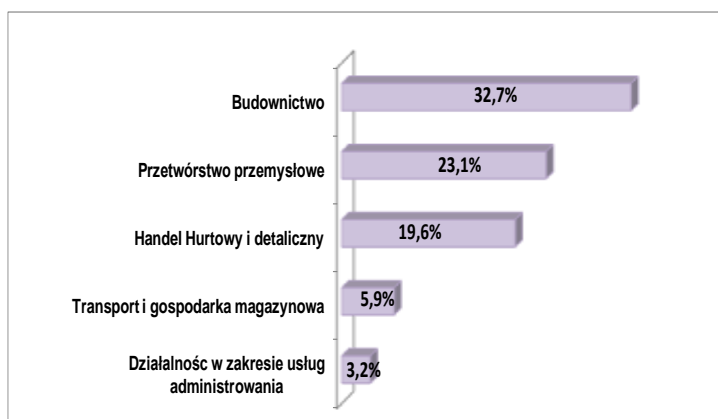
W porównaniu do okresu styczeń – koniec III kwartału 2009 roku w województwie śląskim nowych miejsc pracy powstało o 4,7 tys. więcej (tj. 9,0%). Zdecydowana większość, 92,9% powstała w sektorze prywatnym.

Największą liczbą nowych miejsc pracy utworzyły podmioty prowadzące działalność w sekcjach: handel hurtowy i detaliczny - 23,4%, przetwórstwo przemysłowe 21,2% oraz budownictwo – 18,2%.

Analizując poszczególne działy PKD od stycznia do końca III kwartału najwięcej nowych etatów utworzono w jednostkach związanych z handlem detalicznym z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi (6092 nowych etatów), z handlem hurtowym (5914) oraz w ramach robót budowlanych związanych z wznoszeniem budynków (5037). Poza handlem hurtowym i detalicznym oraz budownictwem znaczna liczba nowych miejsc pracy powstała w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej – 2956 miejsc pracy.

Dokładne dane dotyczące tej kwestii zawarto w załączniku tabelarycznych do niniejszej informacji (Tabela 1)

**Struktura nowo utworzonych – wolnych miejsc pracy według wybranych sekcji PKD.
Stan na 30.09.2010 r. N=1976**

Liczba nowo utworzonych miejsc pracy, wolnych miejsc na koniec III kwartału 2010 roku wynosiła 1976 i w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku wzrosła o 26,2%. Prawie we wszystkich sekcjach obserwowano znaczny wzrost nieobsadzonych miejsc pracy (spośród nowo utworzonych), jednak największy w budownictwie (o 87,5%) oraz w działalności związanej z handlem hurtowym i detalicznym (o 78,8%). Natomiast ponad 50% spadek liczby nowo utworzonych miejsc pracy wystąpił w jednostkach związanych z prowadzeniem działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej oraz dziedzinie usług finansowych i ubezpieczeniowych. Spadek nowych miejsc pracy wystąpił również we wszystkich sekcjach

zaliczanych do sektora usług nierynkowych, największy w administracji publicznej i obronie narodowej.⁵

**Nowo utworzone – wolne miejsca pracy według wybranych zawodów.
Stan na 30.09.2010 r.**

Wyszczególnienie	Razem
Województwo śląskie	1976
W tym:	
Górnicy i robotnicy budowlani	471
Pracownicy obsługi biurowej	185
Pracownicy pozostałych specjalności	182
Modelki, sprzedawcy demonstratorzy	180
Kierowcy i operatorzy pojazdów	168
Operatorzy i monterzy maszyn	128
Specjaliści nauk fizycznych matematycznych i technicznych	94
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	78
Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	75
Średni personel techniczny	65

Na koniec III kwartału 2010 roku w przedsiębiorstwach z ogółu nowo powstałych miejsc pracy, do obsadzenia pozostawało 1,9 tys. stanowisk. Biorąc pod uwagę, że w okresie od 1 lipca do 30 września w województwie śląskim utworzono 17 731 nowych miejsc pracy, to według stanu na 30.09.2010 r. nieobsadzonych pozostawało 11,1% z nich. Największe trudności z obsadzeniem wolnych nowo utworzonych miejsc pracy wystąpiły w ramach wykonywania zawodu górnika i robotnika budowlanego (471 wolnych etatów), pracownika obsługi biurowej (185) oraz dla pracowników pozostałych specjalności (182).

Podsumowanie

Analiza wyników badania popytu na pracę wykazała, że na koniec III kwartału 2010 roku najwięcej wolnych miejsc pracy odnotowano w budownictwie, a w strukturze grup zawodowych największe zapotrzebowanie było na pracowników obsługi biurowej oraz robotników obróbki metali i mechaników maszyn i urządzeń.

Od stycznia do końca III kwartału 2010 roku utworzono 56 953 nowych miejsc pracy tj. o 9% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. W stosunku do poprzedniego kwartału br. wzrost nowych miejsc pracy wynosi 45,2%. Najwięcej nowo utworzonych miejsc pracy wystąpiło w sektorze prywatnym, w jednostkach prowadzących działalność w zakresie handlu detalicznego oraz handlu hurtowego W dalszej kolejności do sekcji PKD generujących największą ilość wolnych miejsc pracy należały przetwórstwo przemysłowe oraz budownictwo.

---

⁵ Do sektora usług nierynkowych zaliczane są sekcje „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja” oraz „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”.

Nowo utworzone, wolne miejsca pracy na koniec września 2010 roku w liczbie 1976 przeznaczone były dla pracowników z różnych grup zawodowych, a przede wszystkim dla górników i robotników budowlanych, pracowników obsługi biurowej oraz pracowników pozostałych specjalności.

Opracowała: Regina Borowiec – Dutka